

Bài 20: Lục Vân Tiên

TỔNG KẾT VỀ LỤC VÂN TIÊN

Toàn thể chuyện Lục Vân Tiên có thể chia ra làm 4 phần là:

1. Vân Tiên từ giã thầy đi thi và cuộc gặp gỡ tình cờ với Kiều Nguyệt Nga.
2. Số phận long đong của Lục Vân Tiên.
 - Nghe tin mẹ mất, khóc quá rồi mù mắt, bỏ dở cuộc thi.
 - Vân Tiên bị Trịnh Hâm xô xuống sông.
 - Vân Tiên bị cha con Võ Công đưa vào hang Thương Tòng.

Bên cạnh các hoạn nạn, Vân Tiên có những người bạn quý như Tử Trục, Hán Minh, có sự giúp đỡ thương yêu thật tình của dân chúng như ông quán, ông chài, ông tiều và tên tiều đồng.

3. Số phận gian nan của Kiều Nguyệt Nga.
 - Bị đưa đi cống Phiên.
 - Nguyệt Nga trầm mình tự tử để tròn nghĩa với Vân Tiên. Bên cái gian nan ấy cũng có cái may mắn. Nguyệt Nga được Phật Bà cứu.
 - Vân Tiên sáng mắt, thì đỗ Trạng Nguyên, gặp lại Kiều Nguyệt Nga và hai chàng sum họp. Bọn gian ác như Võ Thê Loan, Trịnh Hâm, Bùi Kiệm đều bị đền tội một cách xứng đáng, mặc dầu Vân Tiên có lòng rộng rãi muốn tha thứ cho.
4. Chuyện Lục Vân Tiên nằm trên căn bản đạo đức và Nho Giáo là:

*Trai thời trung hiếu làm đầu,
Gái thời tiết hạnh là câu trau mình.*

và trên một căn bản đạo lý cổ truyền:

Thiện ác đáo đầu chung hữu báo.

Ảnh Hưởng Của Nho Giáo, Đạo Giáo Và Phật Giáo

Trong Lục Vân Tiên, ta thấy rõ ảnh hưởng của Khổng Giáo là nổi bật nhất:

- Câu “*Khoan khoan ngồi đó chờ ra*” biểu hiệu đúng ý thức của câu “*Nam nữ thọ thọ bất thân*”.
- Câu “*Làm con đâu dám cãi cha*” khiến ta nghĩ đến câu “*Phụ xử tử vong, tử bất vong bất hiếu*”.
- Câu “*Khuê môn phận gái việc gì tới đây*” nhắc ta nhớ câu “*Nữ nhi khuê môn bất xuất*”.
- Câu “*Có câu ‘kiến nghĩa bất vi’, làm người dường ấy cũng phi anh hùng*” là diễn đúng ý câu “*Kiến nghĩa bất vi vô đồng giả, lâm nguy bất cứu mạc anh hùng*”.
- Câu “*Ơn kia đã mấy, cửa này rất sang*” là biểu hiện đúng tinh thần “*Trọng nghĩa khinh tài*”.

Thái độ quân tử của Vân Tiên, lòng ngay thẳng thủy chung như nhất của Tử Trực nêu rõ tấm gương sáng của người quân tử Đạo Nho.

Ta thấy ảnh hưởng của Đạo Giáo (Lão Tử) tập trung vào một câu:

Gió trắng một túi, công hầu chiêm bao.

Xét về toàn thể ta thấy rõ *luật nhân quả* của Phật Giáo.

Nhận Xét Chung Về Giá Trị Lục Vân Tiên

Lục Vân Tiên là một tác phẩm nặng phần đạo đức hơn phần văn chương. Về mặt đạo đức, *Lục Vân Tiên* đã nêu cao được:

- Những lời dạy dỗ quý báu về bổn phận làm người:

*Trai thời trung hiếu làm đầu,
Gái thời tiết hạnh là câu trau mình.*

- Tinh thần khuyến khích người đời làm điều phải và đả phá những việc xấu xa:

Dữ răn việc trước lành dè thân sau.

- Những gương mẫu về tài năng và hạnh kiểm: về ý chí, tinh thần làm người như Lục Vân Tiên; gương tiết hạnh của Kiều Nguyệt Nga; lòng ngay thẳng của Vương Tử Trực.
- Ngoài ra, *Lục Vân Tiên* còn đề cao được giới bình dân, tượng trưng cho dân chúng (ông tiều, ông quán, ông câu); lấy tinh thần trách nhiệm, lấy hành động của hạng người này để dạy chung mọi người.

Về mặt văn chương, *Lục Vân Tiên* là một tác phẩm chất phác, giản dị hòa hợp với tâm hồn dân chúng Việt Nam, nên đã sống, được phổ biến rộng rãi, và còn sống mãi trong văn học sử Việt Nam.

